

Sygn. akt II CSK 230/14

POSTANOWIENIE

Dnia 22 października 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska

w sprawie z wniosku F. D.

przy uczestnictwie J. A., A. A., B. D., J. G., M. G., S. G., Z. S., K. W., R. W. i D. Z.

o stwierdzenie nabycia spadku po W. D.,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 22 października 2014 r.,

na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Okręgowego w P.

z dnia 24 września 2013 r., sygn. akt II Ca [...],

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

**2. zasądza od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki K. W.
kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł tytułem zwrotu kosztów
zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna może zostać przyjęta do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁸ § 1 k.p.c.). Wymienione kwalifikowane przesłanki wskazują, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione jedynie wtedy, gdy skarga realizuje swą funkcję publicznoprawną, pozostawiając interes prywatny strony na drugim planie. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia.

W art. 398⁴ § 2 k.p.c. ustawodawca nałożył na wnoszącego skargę obowiązek zawarcia w niej wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i uzasadnienia tego wniosku, co ma umożliwić mu ocenę, czy w danym przypadku spełnione są przesłanki realizujące funkcję publicznoprawną skargi kasacyjnej. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania kasacyjnego nie obejmuje oceny zasadności samych podstaw skargi kasacyjnej.

W sprawie nie występują warunki pozwalające na przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, mimo że treść wniosku wskazuje, iż przesłanką usprawiedliwiającą przyjęcie skargi do rozpoznania jest, zdaniem skarżącego, potrzeba wykładni 1059 § 1 pkt 1 k.c. w brzmieniu obowiązującym od dnia 4 listopada 1971 r. do dnia 5 kwietnia 1982 r., przez wyjaśnienie:

„1. czy pod pojęciem «pracy w gospodarstwie» należy rozumieć każdą dowolną pracę podejmowaną przez potencjalnego spadkobiercę w tym gospodarstwie nawet niezwiązaną z produkcją roślinną lub zwierzęcą, czy też należy pod tym pojęciem rozumieć wyłącznie prace podejmowane bezpośrednio przy produkcji rolnej;

2. czy przy pracach wykonywanych jedynie w sposób sezonowy lub powtarzany, ale nie stały, pod pojęciem «bezpośrednio przed otwarciem spadku» należy rozumieć dowolny okres w przeszłości, czy też pod tym pojęciem <należy>

rozumieć prace w aktualnym cyklu produkcyjnym, czy też można pod tym pojęciem rozumieć również prace wykonane w czasie ostatniego cyklu produkcyjnego”, przy czym taka formuła wątpliwości zdaje się wskazywać na zagadnienie prawne, a więc przesłankę z art. 398⁹ §1 pkt 1 k.p.c., a nie sugerowanego pkt 2 § 1 tego artykułu.

Zgodnie z dotychczasowym orzecznictwem Sądu Najwyższego, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na obie te przesłanki wymaga od skarżącego określenia nie tylko przepisu ustawy ale i wskazania, na czym polegają poważne wątpliwości przy jego wykładni, a także przedstawienia wątpliwości jakie przy stosowaniu konkretnego przepisu pojawiły się, w postaci rozbieżności, w orzecznictwie sądów (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN 2002 nr 7). Z oczywistych względów należy wykluczyć kwestię prawną, której wyjaśnienie nie miałoby znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, nie mogłoby w żaden sposób wpłynąć na to rozstrzygnięcie. W orzecznictwie przyjmuje się bowiem, że okolicznościami uzasadniającymi rozpoznanie skargi kasacyjnej mogą być tylko takie, które Sąd Najwyższy mógłby następnie uwzględnić przy jej rozpatrywaniu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 4 sierpnia 2003 r., III CK 120/03, niepubl., z dnia 29 czerwca 2001 r., I PKN 33/01, OSNP 2003, nr 9, poz. 228). Powyższe uwagę uczyniono dlatego, że skarżący nie uwzględnił treści art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c. jednoznacznie wskazujących, że Sąd Najwyższy związany jest ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia oraz, że podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące faktów lub oceny dowodów; za takie zaś zarzuty poczytać należy takie formułowanie podstawy materialnoprawnej skargi, które w istocie zmierza do obejścia zakazów i nakazów wynikających z tych przepisów. Tymczasem tak właśnie należy ocenić wskazane we wniosku, a przytoczone wyżej, przyczyny dla których, zdaniem skarżącego, Sąd Najwyższy powinien przyjąć skargę kasacyjną do rozpoznania. Z poczynionych bowiem przez Sąd Okręgowych, a więc wiążących Sąd Najwyższy, ustaleń faktycznych, wynika, że X. W. wykonywała w spadkowym gospodarstwie rolnym prace bezpośrednio przy produkcji rolnej (żniwa, zbiór ziemniaków) od 1959 r. aż do 1977 r., tj. do śmierci spadkodawcy.

W świetle powyższego nie było podstaw do uznania, że skarżący wykazał istnienie przesłanek do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Z przedstawionych przyczyn, przy uwzględnieniu, że w sprawie nie zachodzi nieważność postępowania, którą - zgodnie z art. 398¹³ § 1 k.p.c. - Sąd Najwyższy bierze pod uwagę z urzędu, należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym należnych od skarżącego uczestniczce K. W. orzeczono na podstawie art. 520 § 3 k.p.c. w związku z § 9 pkt 2 oraz § 13 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r., poz. 461).

[aw]